

Piemontesi, Orquestra Filharmònica de Dresden & González —Mozart, Mahler i Strauss

Palau 100

Dilluns, 22 de gener de 2024 – 20 h

Sala de Concerts



Amb el suport de:



Amb la col·laboració de:



Membre de:



Programa

Francesco Piemontesi, piano
Orquestra Filharmònica de Dresden
Pablo González, director

I

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)
Concert per a piano núm. 25, en Do major, KV 503

Allegro maestoso
Andante
Allegretto

II

Gustav Mahler (1860-1911)
“Adagio” de la *Simfonia núm. 10*

Richard Strauss (1864-1949)
Mort i transfiguració, op. 24

Largo
Allegro molto agitato
Meno mosso
Moderato

Durada del concert:

Primera part, 35 minuts | Pausa de 20 minuts | Segona part, 50 minuts

La durada del concert és aproximada.

#simfònica #músicauniversal



Grup Euromadi

compromesos *amb la música*

Grup Euromadi: la Central de
Compres i Serveis líder del sector
de la distribució a Espanya.

Poema

Porta la seva veu un ocell del paradís,
alça el seu anhel la flor que esbalça,
creix a frec de llum l'ofrena del verb
a totes les meves branques.

I s'alzina el desig, la bellesa de la fam,
la refosa de la pell: l'elixir i l'espasme.

L'aiguaneix inexpressable.

El respir.

Per viure i morir.

Laia Llobera

Paradísia (2023)

Palau de la Música Catalana

Un 2024 de cites imprescindibles

Javier Camarena

Rèquiem de Brahms
amb Balthasar Neumann
& Thomas Hengelbrock

Rinaldo de Händel

L'incoronazione di Poppea de Monteverdi

Sol Gabetta & Bertrand Chamayou

Sara Blanch & Albert Guinovart

Vadim Repin & Nikolai Lugansky

Passió segons sant Mateu
amb Christoph Prégardien

Passió segons sant Joan
amb Jordi Savall

Yuja Wang

I més de 100 concerts!

Consulta la programació a
palaumusica.cat



Comentari

Serenor, patiment i mort

El 1786 l'Imperi Austrohongarès s'abocava a una guerra contra els turcs que esclataria dos anys més tard i que s'anunciava molt impopular. Abans que es disparés un sol tret, la rica vida musical vienesa ja se n'havia ressentit. Tement el que pogués passar, els aristòcrates que a Viena alimentaven els concerts per subscripció abandonaven la ciutat. Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791), que en bona part vivia d'aquests concerts, va ser un dels que en van patir les conseqüències econòmiques, per bé que la seva collita musical aquell any va ser molt notable. Havia acabat i estrenat amb èxit l'òpera *Le nozze di Figaro*, i a final d'any estrenava la *Simfonia Praga* i el *Concert per a piano núm. 25, en Do major, KV 503*.

El *Concert* és el darrer que va compondre en aquella tonalitat i el més llarg dels que va escriure per a teclat. És també una partitura que marca una diferència amb les seves obres concertants amb instrument solista, perquè anuncia una nova manera, més simfònica i amb menys contrastos com els que havia acostumat el seu públic. Tot i que un jove Beethoven l'havia interpretat en un dels seus primers concerts a Viena i havia deixat una petja en el seu *Concert per a piano núm. 4* i en el primer moviment de la seva *Cinquena Simfonia*, el *Concert* de Mozart va caure als llimbs, d'on va ser rescatat al final del segle XX. Avui és considerat amb tota la raó una obra mestra del catàleg concertístic de Mozart.

Els tres moviments que el conformen estan escrits en forma sonata. El primer, el més llarg, és un "Allegro maestoso" de caràcter heroic i grandios, en el qual incorpora una marxa i alterna les tonalitats major i menor. D'entrada, ja es nota la diferència amb els *Concerts* amb instrument solista que havia escrit fins llavors. El segon moviment, "Andante", tot i estar escrit també en forma sonata, no inclou una de les parts canòniques que és el desenvolupament, i tot ell destil·la un estat pensivol. El tercer, "Allegretto", és una sonata-rondó que incorpora compassos de la gavota de la seva òpera *Idomeneo*, que aquell mateix any havia revisat. Tanmateix, el rondó final no és aquella música alegre i escumejant que tan bé havia definit les seves obres. Aquí Mozart transporta la seva música a un estat de serenor amb un ús abundant dels pedals.

Si aquest *Concert* és una passa cap a la consolidació del món simfònic del Classicisme que després abocaria al Romanticisme, Gustav Mahler (1860-1911) i Richard Strauss (1864-1949) depassen aquells límits amb la incorporació de la música programàtica en el camí del Postromanticisme cap al Modernisme.

Mahler va voler ultrapassar el topall que havia quedat situat en la *Novena* de Beethoven, l'anomenada maledicció de la novena simfonia, i va començar una *Desena Simfonia* que, malauradament, no va poder acabar. Ara bé, les seves *Simfonies*, ¿són realment això o són una mena de poemes simfònics? La resposta s'inclina més aviat cap a la música programàtica si ens atenim al fet que acostumen a desenvolupar un argument literari i són molt descriptives.

La mort és una presència freqüent en les obres de Mahler. I amb més motiu ho és a la seva darrera obra, la *Desena Simfonia*, en Fa sostingut major, de la qual només va poder completar el primer moviment, l'"Adagio", mentre que dels altres quatre moviments va fer un esborrany sense orquestrar (a partir del material que va deixar s'han fet diverses recomposicions, però el que escoltarem serà el que realment Mahler va acabar).

Començada l'estiu del 1910, el músic ja sabia que tenia una greuafecció cardíaca (tot i que va morir d'una infecció de la sang) i que la seva esposa, Alma, li era infidel. El compositor moriria mesos després, el maig del 1911, als cinquanta anys. Les anotacions que havia fet a l'esborrany de la *Desena* revelen el patiment físic i emocional de l'autor. El tercer moviment s'havia de titular "Purgatori o Infern", tot i que en va eliminar la segona paraula. També hi va anotar la paraula *Mort* i citacions evangèliques, com ara "Déu meu, Déu meu!, per què m'has abandonat?" o bé "Que es faci la teva voluntat!".

A l'"Adagio", molt expressiu, ja s'hi detecta el gran patiment de l'autor. És l'obra més innovadora de les que va compondre. Amb moltes dissonàncies i cromatismes, prenuncia el que farien els músics de la Segona Escola de Viena, com Arnold Schönberg o Alban Berg, en el terreny de l'atonalitat, però sense ultrapassar aquella frontera. Mahler fa un ús destacat de les violes soles introduint seccions del moviment, la qual cosa deixa traspuar el dolor que amarava el compositor.

A diferència de Mahler, Strauss va escriure molt poques simfonies. Als vint anys, el compositor alemany va tenir el que avui en diríem una epifania quan el violinista, compositor i també poeta Alexander Ritter li va suggerir que a la seva música desenvolupés els aspectes poètics i més expressius, com havien fet Liszt, Wagner o Berlioz. Així ho va fer i als vint-i-cinc anys, quan va compondre el poema simfònic *Mort i transfiguració*, estrenat a Eisenach el 1890, després d'haver triomfat amb un altre poema simfònic, *Don Joan*, ja se'l considerava el compositor alemany més significatiu i progressista després de Wagner.

Repasant les darreres hores d'un moribund, un artista que ha aspirat als ideals més elevats, amb *Mort i transfiguració* Strauss intenta esbrinar el misteri de la mort i del més enllà. Estructurat en quatre parts, incorpora una orquestració amb la novetat de dues arpes, i unes harmonies molt avançades. Tement que no s'entengués prou bé el que volia explicar amb la partitura, va demanar a Ritter uns versos que descrivissin el que passava. El "Largo" inicial presenta el malalt a prop de la mort. Segueix un "Allegro molto agitato" que descriu la lluita entre la vida i la mort, la qual no dona respir al moribund. Al "Meno mosso", la vida passada desfila davant del morent. Al "Moderato" final descriu l'anhelada transfiguració.

La partitura desprèn una gran càrrega psicològica i quan el mateix Strauss estava morint, als vuitanta-cinc anys, es veu que va dir: *"Morir és exactament tal com ho vaig compondre fa seixanta anys"*.

Rosa Massagué, periodista

Biografies

Francesco Piemontesi, piano



© Camille Blake

Nascut a Locarno (Suïssa), va estudiar amb Arie Vardi i després amb Alfred Brendel, Murray Perahia, Cécile Ousset i Alexis Weissenberg. Va esdevenir conegut internacionalment després de guanyar diversos concursos importants, com el Queen Elisabeth de l'any 2007. Des del 2012 és el director artístic de la Settimane Musicale di Ascona.

És un pianista excepcional, expressiu i amb una habilitat tècnica brillant, conegut especialment per les interpretacions de Mozart i del repertori romàntic primerenc; interpreta igualment amb una sensibilitat magistral Brahms, Liszt, Dvořák, Ravel, Debussy i Bartók.

La temporada 2022-23 va oferir recitals al Heinz Hall de la Pittsburgh Symphony Orchestra amb David McCarroll, una gira per Espanya amb la Budapest Festival Orchestra i Iván Fischer, així com concerts amb l'Orchestra de l'Accademia Nazionale di Santa Cecilia, Orchestra Sinfónica della RAI, Pittsburgh Symphony i Elim Chan, Wiener Symphoniker i Andrew Manze, Dallas Symphony i Fabio Luisi, WDR Sinfonieorchester i Andrew Davis, Dresdner Philharmonie, sota la batuta de Marek Janowski i de Louis Langrée, i una actuació amb la BBC Symphony Orchestra i Thomas Dausgaard als BBC Proms.

Entre les seves fites destacades més recents figura el debut amb la Berliner Philharmoniker i les actuacions amb orquestres principals, com London Symphony, Los Angeles Philharmonic, Boston Symphony, NHK Symphony, Cleveland Orchestra, Israel Philharmonic, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Münchner Philharmoniker, London Philharmonic, Gewandhausorchester de Leipzig, Pittsburgh Symphony, Filharmònica Txeca i Filharmònica d'Oslo, Simfònica de la Ràdio Sueca, Filharmònica de Sant Petersburg, Orchestre de París, Orchestre Symphonique de Mont-real, Orchestre National de França i Tonhalle-Orchester de Zúric. Ha col·laborat amb directors de renom, com Vladimir Ashkenazy, Charles Dutoit, Iván Fischer, Daniel Harding, Manfred Honeck, Marek Janowski, Neeme Järvi, Emmanuel Krivine, Ton Koopman, Zubin Mehta, Roger Norrington, Gianandrea Noseda, Sir Antonio Pappano i Yuri Temirkànov.

Com a músic de cambra ha actuat al costat de Leif Ove Andsnes, Yuri Bashmet, Renaud i Gautier Capuçon, Leonidas Kavakos, Stephen Kovacevich, Heinrich Schiff, Christian Tetzlaff, Jörg Widmann, Tabea Zimmermann i l'Emerson Quartet.

L'any 2019 va publicar les darreres *Sonates* de Schubert. Enregistraments anteriors inclouen *Els anys de pelegrinatge* de Liszt i els *Concerts per a piano* de Mozart amb la Scottish Chamber Orchestra i Andrew Manze per al segell Linn. I per a Naïve ha enregistrat els *Preludis* de Debussy i obres per a piano sol de Mozart.

Orquestra Filharmònica de Dresden



© debjoernkadenbach

“Música per a tothom”, aquest és el lema de la Dresdner Philharmonie. L’orquestra és sinònim de concerts del més alt nivell artístic, d’educació musical per a totes les edats i suposa una mirada més enllà del vessant musical. Les seves actuacions arreu del món i amb convidats d’arreu n’han consolidat la reputació a tot el planeta. Marek Janowski n’és el director titular i artístic des de la temporada 2019-20.

La nova sala de concerts del Kulturpalast (Palau de Cultura), inaugurada el 2017, té una capacitat de 1.800 butaques i està situada al cor del barri antic de Dresden. Ha esdevingut un veritable regal per a la formació, com també per a la ciutat i tot el món de la música. A nivell internacional ja és considerada un lloc de visita obligada.

El 1870 la iniciativa privada dels ciutadans va permetre fundar la Dresdner Philharmonie. Ells van fer possible que la Stadtkapelle oferís concerts a la Gewerbe-haus i van esdevenir un públic que va demostrar-hi molt d’interès. Durant les seves primeres dècades, compositors com ara Brahms, Txaikovski, Dvořák i Strauss van situar-se’n al podi per dirigir les seves pròpies obres. Paul van Kempen la va convertir en un conjunt de categoria mundial a partir del 1934. I després d’ell van deixar-hi empremta Kurt Masur, Marek Janowski, Rafael Frühbeck de Burgos i Michael Sanderling.

Amb un públic informat, amb interès i sobretot fidel, pràcticament cap altra orquestra alemanya està tan unida al seu públic com la Dresdner Philharmonie. Uns fonaments que li han permès superar i sobreviure diverses crisis, com la del 1923 durant el primer gran crac econòmic després de la Primera Guerra Mundial, la del 1933 amb l'arriba al poder del Partit Nazi, i la del 1944-1945 després de ser tancades totes les sales de concerts i el bombardeig de la ciutat. Fins i tot els anys posteriors del 1989-1990 el seu públic va romandre fidel a la Dresdner Philharmonie.

L'orquestra va començar a fer enregistraments el 1937. I fins a la data d'avui la seva discografia incorpora prop de tres-cents trenta obres. Els enregistraments recents inclou un cicle dirigit per Michael Sanderling amb la integral de les *Simfonies* de Xostakóvitx i Beethoven (Sony Classical), amb Marek Janowski; l'orquestra ha gravat *Cavalleria rusticana* de Mascagni, *Il tabarro* de Puccini i *Fidelio* de Beethoven (Pentatone).

Pablo González, director



© Benjamin Ealovega

Reconegut com un dels directors més versàtils i apassionats de la seva generació, és un músic que transmet gran inspiració, tant a orquestres com a públic d'arreu del món.

Va néixer a Oviedo i estudià a la Guildhall School of Music & Drama de Londres. Actualment resideix a Oviedo.

Ha estat director titular de l'Orquesta y Coro de RTVE (2019-2023) i de l'Orquesta Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (2010-2015), director principal convidat de l'Orquesta Ciudad de Granada i director assistent de la London Symphony Orchestra.

Entre els seus recents i propers compromisos destaquen les actuacions amb la Royal Philharmonic Orchestra, City of Birmingham Symphony, The Hallé, Filharmònica d'Hèlsinki, Deutsche Kammerphilharmonie de Bremen, Konzerthausorchester de Berlín, Orquestra de la Ràdio de Frankfurt, Dresdner Philharmonie, Gürzenich-Orchester Köln, Deutsche Radio Philharmonie Saarbrücken Kaiserslautern, Orchestre Philharmonique d'Estrasburg, Orchestre National de l'Illa de França, Residentie Orkest de Stavanger, Orchestre Philharmonique-Royal de Lieja, Orchestra della Svizzera Italiana, Orquesta Sinfónica Nacional de Mèxic, Filarmónica de Buenos Aires, etc. A Espanya manté una estreta relació amb les orquestres simfòniques espanyoles, amb les quals actua habitualment a festivals internacionals.

En el terreny operístic ha dirigit *Don Giovanni* i *L'elisir d'amore* en èxits de la Glyndebourne Tour, *Carmen* a la Quinzena Musical de Sant Sebastià, i *Una voce in off*, *La voix humaine*, *Die Zauberflöte*, *Daphne* i *Rienzi* al Gran Teatre del Liceu, així com *Madama Butterfly* a l'Òpera d'Oviedo.

Ha col·laborat amb solistes destacats, com ara Maxim Vengerov, Nikolai Lugansky, Javier Perianes, Khatia Buniatishvili, Beatrice Rana, Renaud Capuçon, Gautier Capuçon, Sol Gabetta, Anne-Sophie Mutter, Isabelle Faust, Frank Peter Zimmermann, Arcadi Volodos, Viktoria Mullova, Johannes Moser, Truls Mork i Viviane Hagner.

Entre els seus enregistraments discogràfics, destaca el monogràfic sobre Enric Granados en tres volums, així com un CD amb les suites de *Carmen* i *L'Arlésienne* de Bizet, amb l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya, per al segell Naxos. Pablo González gaudeix d'una col·laboració continuada amb la Deutsche Radio Philharmonie Saarbrücken Kaiserslautern (DRP), amb la qual enregistrarà properament un CD amb música d'Emmanuel Moor. El seu enregistrament centrat en Schumann amb Lena Neudauer ha estat guardonat amb el prestigiós International Classical Music Award.

Formació

Orquestra Filharmònica de Dresden

Violins I

Heike Janicke
Wolfgang Hentrich
Dalia Richter
Johannes Groth
Alexander Teichmann
Annegret Teichmann
Juliane Kettschau
Thomas Otto
Theresia Hänzsche
Deborah Kadenbach
Xianbo Wen
Yeeun Choi
Ji-Won Choi
Hobin Yi
Maciej Strzelecki*
Soyoung Park**

Violins II

Markus Gundermann
Barennie Moon*
Cordula Fest
Andreas Hoene
Andrea Dittrich
Constanze Sandmann
Jörn Hettfleisch
Dorit Schwarz
Susanne Herberg
Christiane Liskowsky
Teresa Novák
Annalena Kott
Pablo Aznarez Maeztu
Minchang Jo

Violes

Christina Biwank
Matan Gilitchensky
Beate Müller
Steffen Neumann
Andreas Kuhlmann
Joanna Szumiel
Tilman Baubkus
Irena Dietze
Sonsoles Jouve del Castillo
Harald Hufnagel
Ricarda Maria Glöckler
Thomas Oepen*

Violoncelles

Matthias Bräutigam
Ulf Prella
Petra Willmann
Rainer Promnitz
Karl Bernhard von Stumpff
Clemens Krieger
Daniel Thiele
Alexander Will
Dorothea Plans Casal
Eduardo Martínez Ferrer

Contrabaixos

Benedikt Hübner
Razvan Popescu
Tobias Glöckler
Thilo Ermold
Matthias Bohrig
Ilie Cozmatchi
Philipp Könen-Dose
Caroline Renn**

Flautes

Marianna Julia Zolnacz
Karin Hofmann
Friederike Herfurth-Bäz
Johanna Dabels**

Oboès

Johannes Pfeiffer
Guido Titze
Benjamin Völkel*
Luisa Marita Hülsmann**

Clarinets

Fabian Dirr
Dittmar Trebeljahr
Klaus Jopp
Yining Bian**

Fagots

Felix Amrhein
Robert-Christian Schuster
Philipp Hösli
Mario Hendel

Trompes

Michael Schneider
Friedrich Kettschau
Torsten Gottschalk
Johannes Max
Dietrich Schlät
Carsten Gießmann
David Coral Patino
Rafael Oliveros Laguna

Trompetes

Andreas Jainz
Christian Höcherl
Csaba Kelemen
Jonathan Debus
Philipp Hennigs**

Trombons

Matthias Franz
Stefan Langbein
Dietmar Pester
Peter Conrad

Trompa tenor

Wolfram Arndt*

Tuba

Jörg Wachsmuth

Timbal

Oliver Mills

Percussions

Alexej Bröse

Ricardo Paños Martinez

Johannes Hierluksch*

Patrick Wirth*

Arpes

Nora Koch

Sarah Christ*

* Substitut

** Academy

També et pot interessar...

Palau Cambra

Dimecres, 31.01.24 – 20 h

Sala de Concerts

Vadim Repin, violí

Nikolai Lugansky, piano

C. Debussy: *Sonata per a violí i piano, en Sol menor, L. 140*

E. Grieg: *Sonata per a violí i piano núm. 3, op. 45*

C. Franck: *Sonata per a violí i piano, en La major*

Preus: de 22 a 35 euros

Palau Piano

Divendres, 09.02.24 – 20 h

Sala de Concerts

András Schiff, piano

Programa per determinar

Preus: de 30 a 60 euros

Mecenes d'Honor



Mecenes Protectors



Mitjans Col·laboradors



Col·laboradors

Armand Basi – Bagués-Marsiera Joiers – Balot Restauració – Calaf Grup – Cardoner Grup – CECOT – Coca-Cola – Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports – Deloitte – Eurofirms Group – FC Barcelona – Fundació Abertis – Fundació Antiques Caixes Catalanes – BBVA – Fundació Caixa d'Enginyers – Fundació Castell de Peralada – Fundació Metalquímia – Gómez-Acebo & Pombo – Helvetia Compañía Suiza S.A. de Seguros y Reaseguros – Illy – Laboratorio Reig Jofre – La Fageda – Nexo – Quadis – Saba Infraestructures, S.A. – Scasi Soluciones de Impresión S.L. – Soler Cabot

Amics Benefactors

Ascensores Jordà, S.A. – Fundació Antoni Serra Santamans – Veolia Serveis Catalunya S.A.U. – Salvador Viñas Amat

Benefactors Palau XXI

M^a Dolors i Francesc – Elvira Abril – Pere Armadàs Bosch – Rosamaria Artigas i Costajussà – Professor Rafael I. Barraquer Compte – Francesc Xavier Carbonell Castellón – Lluís Carulla Font – Mariona Carulla Font – Josep Colomer Maronas – Josep Daniel i Gubert – Isabel Esteve Cruella – Pere Grau Vacarisas – Jordi Gual i Solé – María José Lavin Guitart – Ramón Poch Segura – M^a. del Carmen Pous Guardia – Juan Manuel Soler Pujol – Daniela Turco – Joan Uriach Marsal – Joaquim Uriach Torello



PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

